

СЛОБОДНО ОПШТЕСТВО

СЛОБОДНИ МЕДИУМИ ЗА СЛОБОДНО ОПШТЕСТВО

ПРОЕКТ ЗА СЛОБОДА НА ИЗРАЗУВАЊЕТО, МЕДИУМСКИ СЛОБОДИ И ДЕМОКРАТСКА ТРАНСФОРМАЦИЈА
њузлeтeр #8, 2018 година

Македонија во НАТО

Министерката за одбрана, Радмила Шекеринска, Амбасадорката на Република Хрватска, Данијела Баришиќ, Националниот координатор за НАТО, Стево Пендаровски и политичкиот аналитичар, д-р Сашо Орданоски говореа на панел дискусијата на ЦИВИЛ „Македонија во НАТО: Задачи, предизвици и можности“ која се одржа во февруари годинава и која до денешен ден се споменува и цитира.

„Анализите на јавното мислење покажуваат дека граѓаните на Македонија немаат многу информации што точно значи НАТО“, констатира министерката Шекеринска и одговори на низа прашања кои се однесуваат на задачите кои треба да се завршат во процесот на зачленувањето на Македонија во НАТО, за синергијата меѓу НАТО и ЕУ, за активностите во

законот да се однесува еднакво на сите, а не за едни да важи во позитивна смисла, а другите да не се во толку добра положба. Ние на тој начин го третираваме членството во ЕУ и НАТО“, вели Баришиќ.

„Ако земеме во предвид дека до скоро време процентот на поддршка беше 92-98 проценти, тоа значи дека граѓаните и граѓаните не се запознаени. Во последните години процентот е драстично опаднат. Нема повисок процент на поддршка во светот од Македонија, а тоа значи дека на луѓето им се гласираат лоши и неточни информации. Претходната власт правеше хистерична кампања против Алијансата“, истакна Стево Пендаровски.

Преку аналогија на односите меѓу Германија и Франција,

Радмила Шекеринска

рамките на процесот кој мора да гарантира транспарентност на институциите и почитување на човековите права и слободи.

„Јас се согласувам со министерката Радмила Шекеринска кога зборува за синергијата на ЕУ и НАТО, кои се две страни на една монета. Процесот на нашето прилагодување е еднакво важен колку и самото членство. Важно е законот да се однесува на сите“, рече амбасадорката на Република Хрватска, Данијела Баришиќ.

Таа го сподели искуството на Хрватска од приемот и членството во НАТО и порача дека процесот може да трае подолго од очекувањата и посочи примери како до поголема поддршка од граѓаните за влез во Алијансата. „Ние во тој процес на прилагодување кон ЕУ и НАТО гледаме начин како да ги зајакнеме нашите државни институции, беше многу важно

Данијела Баришиќ

Сашо Орданоски всушност ја истакна потребата од решавање на односите меѓу Македонија и Грција, како еден од условите за членство во НАТО и ЕУ.

„Ниту една голема одлука не е донесена врз база на анкети. Баталете анкети. На крајот политичката класа презема ризик, како што го преземаа Аденауер и Де Гол, но неспорно е дека тие имаат една визионерска енергија во себе и резултат којшто се гледа на среден и на долг рок“, заклучи Орданоски.

Панелист(к)ите одговорија и на прашањата за тоа дали ризикот од тероризам ќе се зголеми или ќе се намали, како и на тоа колку членството во НАТО ќе придонесе кон јакнење на политичката стабилност и демократијата.

М. Ивановска

Дали опасноста од тероризам ќе се зголеми со влезот во НАТО?

„Опасноста од тероризам се зголеми експоненцијално во светот. Ако ги погледнете инцидентите и случаите на тероризам, ќе видите дека притисокот е врз земјите членки на НАТО, но далеку дека е само врз нив. Се работи за глобален феномен. Според анализите на земјите членки на НАТО, најоглемите ризици од тероризам се наоѓаат многу далеку од нивните граници“, вели министерката за одбрана, Радмила Шекринска, на прашањето дали со членство во НАТО ќе се зголеми или намали опасноста од тероризам.

„Дали опасноста од тероризам ќе се зголеми со влезот во НАТО?“ - беше едно од прашањата на панел дискусијата на ЦИВИЛ - „Македонија во НАТО: Задачи, предизвици и можности“. Министерката за одбрана изјави дека еден од аргументите што треба да го искористиме и за нашето членство е тоа што Македонија се наоѓа во регион низ кој минуваат канали врзани со екстремни идеологии и тероризам. „Информација и од наша страна може да биде плус за НАТО безбедноста. Меѓутоа, битно е нашите институции да се развијат“, рече Шекеринска.

„За жал, никој не е заштитен од тероризмот. Но, токму поради чувството на сигурност, поедноставно е да имате некој покрај вас, отколку да сте сами“, изјави Данијела Баришиќ, амбасадорката на Хрватска. Таа потенцираше дека влезот во НАТО нуди можност за превенција од тероризам преку размена на информации и добивање јасна слика за опасноста.

Сашо Орданоски, политички аналитичар, се согласи дека темелот во борбата против тероризмот е во доброто разузнавање. За реформите на македонската тајна служба, Орданоски смета дека е изгубено драгоцено време во дебати за опасноста, во период кога самата служба беше злоупотребена за политички цели. „Ние не можеме да ја надминеме таа визија што ја имаме и да влеземе во вистинска дебата за реформите, затоа што сè уште ја чувствуваме таа тајна служба како домашна закана. Она што нам ни претстои е сериозна дебата како нив да ги реформираме“, рече Орданоски.

„Што правиме со реформите на ова ниво? Го имаме претседателот кој ја има контролата токму врз оваа служба,

кој, можеби не официјално, одбива да биде вклучен во оваа потемелна реформа. Од друга страна, таа реформа ни е предуслов за понатамошен влез, пред сè во НАТО, но и во ЕУ. Јас навистина апелирам да се ослободиме од тој комплекс тајна служба - Мијалков, а службата да почне да се занимава со тоа што ѝ е работа. Тие се тука за да нè заштитат од тероризам. Тоа јавноста мора да го разбере“, истакна Орданоски.

Стево Пендаровски, национален координатор за НАТО, изјави дека ние сме во најпроблематичниот регион во светот, кај што може да ни дојде тероризам со религиозна основа. „Утре да станеме полноправна членка во НАТО, нема да бидеме поголем таргет, отколку што сме денеска. Скоро дваесет години сме таму, од кај што потекнуваат тие проблеми и самото членство нема да стане ризик плус за тероризам“, изјави Пендаровски потсетувајќи дека наши луѓе работат на мисии во Авганистан, Ирак и други земји од каде во најголем број случаи потекнува религиозниот тероризам и никој не ја перцепира Македонија како клучна за некакви терористички цели.

„Проблемот настанува со нашите луѓе од Македонија и регионот, што учествуваат во тие војни и кога ќе се вратат можат да направат таков проблем. Притоа, ако направат некаков проблем, тоа ќе биде поради домашни мотиви. Но, тоа нема врска со членството во НАТО“, рече Пендаровски.

Говорниците, во контекст за членството на Македонија во НАТО и опасноста од тероризам, како последица на влегување во сојуз што се перцепира како воена структура, пред сè, ги минимизираа опасностите по нашата земја. Она во што сите се согласни е дека НАТО може да помогне, но не и да ја рангира Македонија повисоко на листата на терористички напади.

Глобалниот тероризам, според одговорите на говорниците, бара глобално решение, а влезот во НАТО, само може да придонесе во заштитата од и во борбата против тероризмот.

Биљана Јордановска

Пендаровски: Не треба да нè плаши НАТО

Стево Пендаровски, национален координатор за НАТО, на трибината на ЦИВИЛ за членството во НАТО, изјави дека луѓето во Македонија не се запознаени што точно ќе претставува приклучувањето кон НАТО. Најчестиот проблем, според граѓаните, е дека Македонија нема да издржи поради буџетот.

„Секој цени според тоа колку може да даде, нема присилба дека некој да ни рече или ова или ќе ве истераме од Алијансата“, изјави Пендаровски. Тој вели дека од НАТО никој не бара да излезе, нема релевантна политичка партија во ни една земја членка на Алијансата, која во својата политичка програма или изборна кампања вели дека ќе организираат референдум за тоа дали луѓето сакаат да бидат во НАТО или не. „Кога ќе видите дека такви, зрели демократи не бараат да излезат од Алијансата, сигурно има некоја причина зошто се внатре“, рече Пендаровски. А. П.

Орданоски до Владата: Отворете македонско-грчка канцеларија за млади во Солун

Сашо Орданоски, политички аналитичар, ја искористи можноста, на панел дискусијата „Македонија во НАТО“, во присуство на двајца високи претставници на македонската влада и амбасадорката на Хрватска, да предложи еден проект на добрососедство и премостување на разликите.

„Јас сакам официјално да ја предложам на македонската влада, да се обиде да отвори канцеларија за соработка на млади во Солун. Грчко-македонска канцеларија. Таква канцеларија меѓу Франција и Германија постигна фантастични успеси. Стотици илјади млади луѓе да поминаа низ таа канцеларија за да надминат многу потешка историја од таа што ние ја имаме со Грција. Непријатен е спорот, гледаме дека се движи кон решение, но и да не се постигне, важно со нашиот сосед, со кој на крајот на краиштата и немаме толку горки искуства како што имаат Франција и Германија меѓусебно, ќе почнеме да градиме една нова генерација што на друг начин ќе ги третира овие проблеми“.

Б. Ј.

Баришиќ: НАТО не е само воен, туку и политички сојуз

НАТО не е само воен, туку и политички сојуз. Точно е, се прави проценка на одбранбените способности на земјите, но на крајот, сè се сведува на политика. Односно, се вршат проценки за тоа како стоите со владеење на правото во државата, колку се стабилни институциите, колку се почитуваат граѓанските и основните човекови права и слободи - изјави хрватската амбасадорка Данијела Баришиќ на панел дискусијата на ЦИВИЛ посветена на членството на Македонија во НАТО.

Рускиот амбасадор Шчербак со груби закани против членството на Македонија во НАТО

Рускиот амбасадор Олег Шчербак, продолжува со својата кампања против евро-атлантските интеграции на Македонија, овојпат, како дел од настан на Факултетот за безбедност, на 24 април 2018. И со овој настап, тој покажува дека нема намера да се откаже од мешањето во внатрешно-безбедносните работи на земјава. Тој делеше „лекции“ како треба да се одлучува по прашањата за интеграциите на Македонија.

Според Шчербак, НАТО е воено-политички блок кој САД го создава со цел да се конфронтира со Варшавскиот пакт, кој не постои веќе 30 години. Наспроти тоа, НАТО сè уште се проширува кон исток, вели тој. „Добро знаете дека кога солидарноста се става над здравиот разум, тоа е погубно за националните интереси“ - рече Шчербак кој, според извештајот на МИА, тврди дека постои пропаганда со која Русија се претставува како агресор и дека Балканот се принудува да прави вештачки избор меѓу Исток и Запад.

„Последиците од тоа ѝ се познати на Украина која беше ставена под таков ултиматум, што предизвика раздор и граѓанска војна. За жал, нашите западни партнери ништо не научија од ова... Руската Федерација не може да не биде загрижена за воената доктрина на НАТО во која Русија е прогласена за непријателска. Тоа е многу опасна игра и не би сакале во оваа авантура да ја вовлечат и Македонија. Македонскиот народ да се користи како топовско месо и нејзината територија како НАТО база“ - рече Шчербак, оценувајќи дека тврдењата дека членството во НАТО на Македонија ќе ѝ донесат мир и стабилност се мит.

„Не ве убедувам дека НАТО е зло, но само велам дека треба многу добро да се анализираат последиците при еден таков чекор. Влегувањето во така агресивен сојуз е предизвик и сериозен избор за секоја земја. Политичарите треба да бидат свесни за својата одговорност“ - вели Шчербак во своето излагање кое не може да се сфати никако поинаку освен како груба закана по македонската сувереност и безбедност.

Џ. Д.

Македонија... Парче земја без имотен лист

Што знае еден, сега веќе зрел човек, со свои 35 години за последните денови на Југославија? Бил дете во основно училиште кога федерацијата се распадна. Колку знае еден 20-годишник за Македонија кој бил дете кога дојде Груевски на власт? Што знаат тие што сè се случуваше со и во Македонија во нејзините први години на самостојно проодување низ балканските касапници и белосветските лабиринти? Каде научија за Македонија, од кого?

Учеа за Македонија на училиште, од учебници напишани од врвни авторки и автори, во квалитетен образовен систем. Во училиници во кои работат компјутерите, загреани в зима, чисти, уредни и безбедни. Од наставници насмеани, достоинствено платени, со широки погледи на светот, ослободени од партиски стеги.

Дознаваа за Македонија од медиуми кои секојдневно продуцираат професионални, висококвалитетни содржини, објективни вести и се артикулираат ставовите, надежите и барањата на сите граѓанки и граѓани. Медиуми кои се одговорни и издигнати над политичките и бизнис интересите на центрите на моќта. Со новинарки и новинари кои знаат колку е скапоцена слободата на говорот.

Се градеа како професионалци, потребни на Македонија на универзитетите, каде што професорите се чесни и одговорни интелектуалци, каде што нема место за сексуални манијаци и евтини билмези.

Ги надградуваа своите знаења, ставови и визији од честите изданија и јавни произнесувања на МАНУ, каде белоглавите мудреци ја негуваат науката и уметноста, институција каде има повеќе Нобеловци од саксии со фикуси и други растенија, кои имаат визија за Македонија и за светот во наредните најмалку 100 години.

Слушаа за Македонија и в црква и џамија, каде што свештениците, освен љубов, мир и толеранција, споделуваат и мисли за секојдневието на луѓето. Но, им велат на верниците дека не можат да одговорат на нивните политички прашања, бидејќи се одвоени од државата.

За Македонија се разговараше и во клубовите на партиските подмладоци, каде што негуваат идеи за тоа како да придонесат кон просперитет на државата, во фер и аргументиран политички натпревар со опонентите за кои, исто така, веруваат дека ѝ го мислат доброто на државата, но дека нивната партија знае и умее подобро.

Македонија беше тема и во невладините организации, кои се во постојана, директна комуникација со луѓето, во кои работат скромни, посветени и вредни луѓе. Организации кои не се фолирантски и загрижени само за пари и чешкање со политичарите. Се борат за секоја педа простор за граѓанско дејствување...

Или беше поинаку?

Во раните 90-ти, Потпретседателот на Претседателот ја промовираше валутата „македонка“ и ветуваше партиски конгрес во Солун. Ха-ха! А имавме југо пасоши до крајот на 1994. Во меѓувреме, Бранко-крив-за-све спроведуваше „транзиција“. Потоа, партијата на потпретседателот на претседателот поведе војна против сите Албанци, внесе хаос и насилство, наместо да спроведува закони и пред и откако се појави УЧК. Подоцна, истата таа партија коалицираше со

лидерот на УЧК, па се наполни со милијарди. Евра и долари, не денари или „македонки“... Допрва ќе ги жнеете плодовите од отровот што власта сега го сее во Македонија, како што ми рече Ерван Фуере во интервју пред 8 години.

Секој ден грабаа и биеја битки со сите што не им се покориа, размислуваа со своја глава и гласно говореа, без оглед на тоа од која етничка заедница доаѓаа.

Сево ова време живеаме на работ. Ова не е вистинска држава, туку привремено засолниште, карабина, парче земја без имотен лист. Територија низ која дивеат неколку банди и малтретираат народ, го ограбуваат и му ја полнат главата со губре и гнасни зарази.

И сега, кога се најде еден едноставен, храбар и посветен човек, кој тргна во белиот свет да го земе тој имотен лист, да го донесе дома, сите сме „паметни“. Сега и најглупавите приказки, најцрните заговори, најочигледните стапици ќе ги голтнеме, само да не го земеме имотниот лист на земјата Македонија. Зошто? Колективен мазохизам ли е во прашање? Толку ли ни е лесно да ги отфрлиме сите можности и да им поверуваме на криминалци на кои не им е гајле за Македонија, туку само за нивниот спас од правдата?

Со имотниот лист што Зоран Заев и неговата екипа се обидуваат да ни го донесат, ќе можеме да здивнеме, барем за миг, да бидеме свои на своето, да тргнеме од мртва точка. Продолжи со читање, те молам! Ова не е форсирање, ниту апологија. Слушнавме, видовме и на своја кожа осетивме што можат да направат претходните. Сега, дојдоа новите. На горе-долу слободни избори. По тешки потреси и насилства низ земјата и терор во законодавниот дом.

Знаеме, имавме една година да видиме дека имаат и сериозни недостатоци. Грешките нема да им ги простиме, како што им простувавме на претходните. Се променивме, не сме веќе истите, не сме „народ“, како што нè нарекуваат манипулантите и апашите, туку граѓанки и граѓани кои мислат со своја глава. Но, сега ни треба уште еден напор.

Ние ги назначивме, ние ги плаќаме, треба и да ги поддржиме – да ја завршат работата! Ќе ги следиме будно, да не ја упрскаат, да не потрошат повеќе пари отколку што треба, да ги вратат парите што ни ги украдоа претходните, да ја вратат правдата.

Но! Имотниот лист ни треба итно. Сега или никогаш.

Да замине достоинствено во иднината, а не да пропаднеме заборавени и понижени во минатото. Бидејќи, токму тоа ќе ни се случи... Ако не направиме компромис со реалноста, ќе нè проголта безумието на кошмарните соништа.

Со онакви ликови како Грујо и весела Фамилија, ќе останеме без Македонија. Ни карабина нема да ни остане, ни шатор.

Затоа, дајте да го земеме имотниот лист, да ја оставиме темната пештера зад нас. Па после можеме да продолжиме да се расправаме меѓу себе, за ланскиот снег или за етничкото потекло на ангелите што играат на врвот на една игла. Друго ќе биде, имотниот лист ќе ни биде в рака. И караницата ќе ни биде послатка и заедничкиот живот ќе ни биде поспокоен.

Џабир Дерала

(25/03/2018, ЦИВИЛ Медиа, Плусинфо, Слободен печат)